

- 2) збільшується обсяг знань самостійної роботи;
- 3) зменшується навантаження на викладача;
- 4) у викладача є змога аналізувати структуру знань кожного студента;
- 5) процес оцінювання знань є більш об'єктивним.

Посилення у навчальному процесі ролі самостійної роботи студентів у поєднанні з відповідним інтерактивним забезпеченням та сучасними засобами навчання та контролю надає змогу студентам не тільки набути професійних знань та навичок, а й навчитися поповнювати їх протягом подальшої професійної діяльності, що підвищує конкурентоспроможність фахівця на ринку праці.

Висновки. Сучасні тенденції організації самостійної роботи студентів сприяють вирішенню завдань підготовки конкурентоспроможних фахівців, знання та вміння яких відповідатимуть вимогам європейського ринку праці.

Список літератури

1. Збірник наукових праць [Текст] / За заг. ред. проф. В. І. Євдокимова. – Харків : ХДПУ, 2001. – Вип. 15. – 199 с.

2. Стеченко, Д. Інновація та якість підготовки фахівців у вищій школі [Текст] / Д. Стеченко // Вища школа. – 2002. – № 1. – С. 44 – 48.

Отримано 15.03.2009. ХДУХТ, Харків.

© В.І. Симоненко, Т.В. Демченко, 2009.

УДК 658.5

В.В. Чаговець, канд. екон. наук

Ю.В. Землянко, асист.

КОМПЛЕКС ПРОГРАМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАТИКА»

Наведено розробку комплексу програм для самостійної роботи студентів над темами дисципліни «Інформатика».

Представлена разработка комплекса программ для самостоятельной работы студентов над темами дисциплины «Информатика».

Development of the complex of programs for students' self-study at the topics of the branch of learning "Information science".

Постановка проблеми у загальному вигляді. Входження України до світового освітнього співтовариства, інтенсивний характер розвитку сучасних технологічних процесів, інтерес до нашої країни з боку інших держав зумовлюють необхідність подальшого удосконалення навчально-виховного процесу вищої школи. Орієнтиром для педагогічної громадськості повинен бути фахівець, органічно адаптований до життя у динамічному світі зміни знань, інформації, технологій, зв'язків і відношень, здатний знаходити рішення в будь-яких професійних чи соціальних ситуаціях.

Однією з основних вимог забезпечення якості підготовки фахівців, безумовно, є вдосконалення фундаментальної підготовки студентів. Фундаменталізація освіти – відповідь на виклик глобалізації й одночасно умова інтелектуального зростання суспільства, нації і держави в цілому.

У сучасному світі на людину обрушується велика кількість інформації, яку необхідно відсортувати, передати й заповнити. Тим більше, що студентам необхідно запам'ятати велику кількість інформації, а викладачам – зрозуміло пояснити специфічну інформацію, що досить складна й об'ємна.

Існують безліч методів вивчення інформатики, одним із яких є інформаційний підхід. Авторами статті запропонована розробка інформаційного комплексу програм для самостійного вивчення тем з дисципліни «Інформатика».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упровадження сучасних педагогічних технологій у навчальний процес вимагає досить високої професійної компетентності викладача, яка доповнюється компетентністю методичною, соціальною і особистою. Вимоги до компетентності стають жорсткішими, тому що те, що вважалося достатнім учора, сьогодні задовольняє лише мінімум необхідного, а в майбутньому раніше набутих знань буде вже замало. Проблема використання сучасних інформаційних технологій під час самостійної роботи студентів є дуже актуальною. Для її вирішення пропонується використовувати спеціально розроблений комплекс програм для самостійного вивчення тем з дисципліни «Інформатика». Використання цього комплексу допоможе активізувати і підтримати пізнавальні інтереси студентів, поліпшити наочність навчального матеріалу, зробити його найбільш доступним.

Взагалі засоби супроводження самостійної роботи можна розділити на засоби пояснення нового матеріалу, закріплення і контролю його засвоєння, а також підтримки прийняття рішення самим студентом під час розв'язання задач. Переважна кількість нових

технологій виникла завдяки фундаментальним дослідженням провідних університетів, проте аналіз літературних джерел та інформації веб-сайтів свідчить, що не всім вищим навчальним закладам доступно їх використання. Навіть відомі університети позбавлені необхідної матеріально-технічної бази, не мають змоги впроваджувати прогресивні технології. На заваді стоять як фінансові проблеми, так і недооцінювання можливостей науково-технічного прогресу.

Харківський державний університет харчування та торгівлі має всі можливості для впровадження сучасних технологій навчання. Ця прогресивна тенденція дає змогу розвивати у студентів гнучкість мислення, ініціативність, самостійність у прийнятті рішень, творчий підхід до вирішення проблем і, як результат, отримати професійно важливі якості майбутнього спеціаліста.

Мета та завдання статті. Метою даної статті є розкрити досвід використання в дисципліні "Інформатика", що викладається у ХДУХТ, сучасних форм активізації навчальної діяльності. Найбільш важливою характерною рисою сучасного підходу до рішення актуальних проблем підвищення якості вищої освіти є прагнення не стільки розробити нові заходи для поліпшення процесу формування у студентів знань, умінь і навичок, скільки формувати в них повноцінну навчально-пізнавальну діяльність: студент, насамперед, повинен навчитися здобувати знання самостійно, як безпосереднє джерело засвоєваних знань. Тільки через активну самостійну діяльність, а не через сприйняття знань у готовому виді, можливо якісне оволодіння спеціальними знаннями.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створений комплекс програм з самостійного вивчення тем дисципліни «Інформатика» добре узгоджується з основними дидактичними принципами наочності, системності, обліку індивідуальних особливостей студента.

Комп'ютерні технології на сучасному етапі навчання є передовими серед всіх, що використовуються у системі освіти. Вони дозволяють активізувати діяльність студентів, індивідуально підійти до видачі порцій матеріалу, за допомогою яких перекладаються на комп'ютер деякі рутинні операції контролю знань і вмінь тощо.

Запропонований комплекс програм відповідає перерахованим положенням. Його доцільно використовувати для вивчення інформатики та інших предметів, контролю засвоєння тих або інших понять. Відповідний підбір завдань дозволяє зацікавити студентів і підтримувати високу мотивацію до вивчення предмета. Фіксація

лекційного матеріалу за допомогою відеокамери або створенням озвученої презентації значно підсилює ефект навчання.

Під час створення навчальних фільмів враховувалось, що їх матеріали повинні не лише ілюструвати тему лекції, але й ставити та показувати вирішення певної проблеми, мати узагальнюючий підсумковий характер і, що не менш важливо, дозволити провести контроль знань, який є обов'язковим компонентом навчального процесу.

В останні роки намітився новий підхід до вивчення інформатики як фундаментальної загальноосвітньої дисципліни. У центрі цього процесу перебуває не лише викладач. Застосування нових комп'ютерних технологій у процесі вивчення спеціалізованих дисциплін допомагає викликати у студентів жвавий інтерес до інформатики. Один зі способів дати поштовх до активної розумової діяльності студентів – це запропонувати їм цікаві навчальні завдання. Саме тому створено комплекс програм, який орієнтовано на формування вмінь самостійно здобувати знання, здійснювати інформаційно-навчальну діяльність, різноманітні види самостійної діяльності з обробки інформації.

Для того, щоб детально ознайомитись з темою «Введення до інформатики» створено програми-презентації «Структура персонального комп'ютера» та «Історія обчислювальної техніки». Метою вивчення теорії є засвоєння студентами основних понять інформатики, складу персонального комп'ютера та призначення периферійних пристроїв.

У наш час, коли кількість інформації інтенсивно збільшується з кожним днем, важливе значення для людини має вміння швидко знаходити потрібну інформацію. У презентаціях цікаво подано сучасну цифрову техніку: ноутбук і кишеньковий персональний комп'ютер, MP3-плеєр, електронну записну книжку, мультимедійний проектор, цифровий фотоапарат, CP8-навігатор Multi-Media, – використання різних засобів для передачі інформації (тексту, звука, графіки, відео-анімації). Пояснено принцип фон Неймана: двоїчного кодування, програмного управління, однорідності пам'яті, адресації. Працюючи з програмою, студент знайомиться зі складом основних пристроїв персонального комп'ютера: системним блоком, монітором, клавіатурою, мишкою та принципами їх роботи.

До комплексу програм авторами включено навчальну програму для самостійного вивчення редактора Adobe Photoshop, а саме, методів компонування графічних зображень, світлової корекції та ретуші.

На сьогоднішній день Adobe Photoshop – найкраща серед програм, створених для обробки зображень і фотографій. Вона надає найбільшу допомогу редакторам газет, численним фотографам і всім тим, хто прагне поліпшити свої фотографії.

Навчальну програму для самостійного вивчення редактора Adobe Photoshop було розроблено засобами Desktop Activity Recorder, які дозволяють записувати всі дії, що відбуваються на моніторі, у відео-файл AVI або флеш (SWF). Завдяки цій утиліті можна виконувати такі дії:

- створювати відео-фільми за будь-якими темами;
- записувати окремі вікна або ділянки робочого столу;
- конвертувати відеофайли.

Програма Desktop Activity Recorder швидка та проста у використанні. Її можливості дозволяють також додавати звуки, текст, зображення.

Використання в навчальній програмі анімації сприяє підвищенню інтересу до заняття, допомагає краще засвоїти матеріал, а система коментарів, пояснень, організація інтерфейсу користувача робить роботу з цією програмою цікавою і зрозумілою.

У межах науково-дослідної роботи створено звукові фільми для самостійного вивчення студентами таких тем, як "Текстовий редактор MS Word" та "Табличний процесор MS Excel". Вони призначені для вивчення основних прийомів та методів роботи у текстовому процесорі MS Word та табличному процесорі MS Excel, використання функцій для полегшення опрацювання даних, побудови графіків та діаграм.

Застосування на лабораторному занятті наведених програм дозволить оптимізувати процес навчання (за рахунок доступної форми подання завдання) та оцінити практичні вміння користувачів. Робота з комплексом програм розвиває вміння самостійного ознайомлення з навчальним матеріалом, дозволяє отримати додаткову інформацію та головне те, що з нею легко працювати.

Висновки. Використання розроблених мультимедійних програм у вивченні студентами комп'ютерних технологій допомагає вирішувати багато проблем, а саме:

- поєднання текстової, графічної, звукової та відеоінформації у програмі робить викладення матеріалу наочним, динамічним, яскравим, що зацікавлює студентів і активізує їх пізнавальну діяльність;
- мультимедійні програми, крім використання безпосередньо у навчальному процесі в комп'ютерних класах, можуть

розповсюджуватися, як на дисках, так і у мережі Інтернет, що важливо для студентів заочного відділення;

– мультимедійні програми можна широко використовувати у процесі самостійної роботи студентів з метою самоосвіти та індивідуалізації процесу навчання.

Формування у студентів пізнавальних інтересів сприяє зростанню їхньої активності на заняттях, якості знань, формуванню позитивних мотивів навчання, активної життєвої позиції, що в сукупності сприяє підвищенню ефективності процесу навчання.

Список літератури

1.Ротаєнко, П. А. Мультимедійні засоби навчання [Текст] // Інформатика. – 2008. – № 39. – С. 10–12.

2.Марченко, Д. Б. Дидактичний рівень мультимедійних засобів навчання [Текст] / Д. Б. Марченко // Рідна школа : Науково-педагогічний журнал. – 2008. – № 12. – С. 70–72.

3.Наврузова, Т. Н. Мультимедійні системи на уроці [Текст] / Т. Н. Наврузова // Відкритий урок : Розробки, технології, досвід. Науково-методичний журнал. – 2006. – № 1/2. – С. 66–72.

4.Медиа-педагогика [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <<http://www.mediaeducation.ru/publ/fedorov/usov.htm>>.

5.Комплексний проект інформатизації освітніх установ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://www.km-school.ru/>>.

Отримано 15.03.2009. ХДУХТ, Харків.

© В.В. Чаговець, Ю.В. Землянко, 2009.

УДК 658.5

В.В. Чаговець, канд. екон. наук

Л.К. Карпенко, канд. техн. наук

Ю.В. Землянко, асист.

ДІЛОВА ГРА: ПРОГРАМНА РЕАЛІЗАЦІЯ І ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ІНЖЕНЕРІВ-МЕХАНІКІВ

Розглянуто варіант програмної реалізації ділової гри "Один день роботи магазину" та досвід її використання у дисципліні "Інформатика" для підготовки інженерів-механіків.

Рассмотрен вариант программной реализации деловой игры "Один день работы магазина" и опыт ее использования в дисциплине "Информатика" для подготовки инженеров-механиков.